

Formgivingsfag 2011

□ Tekst og foto: Kristin Aasgard

14. februar 2011 var over 200 lærere, ledere og andre interesserte i formgivingsfag, design og håndverk på konferanse i Lærernes hus i Oslo.

Formgivingsfag i videregående opplæring er under konstant press. Det er viktig med konferanser som kan være til inspirasjon og bidra til at fanen for programområdet blir holdt høyt. Foredragsholderne på konferansen ga flere svar på hvorfor fagområdet er så viktig. Forsker og skribent Erling Dokk Holm snakket om hvordan arkitektur og design kan forbedre våre livsbetingelser og skape nye sosiale arenaer. Han ga eksempler på hvordan by- og boligutvikling også er et designspørsmål og viste hvordan formgivingsfaget kan brukes med ekstrem kraft.

Brit Iren Hetland Haavik er lærer i formgivning ved Vågen vgs og ble tildelt Ildsjelprisen ved fjorårets konferanse. Hun viste i foredraget sitt hvordan hun benytter blogg som en naturlig del av undervisningen. Blogg er et personlig publiseringsverktøy som gir elevene muligheten til å bli produsenter og til å synliggjøre eget arbeid. Eksempler på bruk av blogg i undervisningen finnes på www.vaagen.vgs.no.

Hanne Beate Ueland, kurator ved Astrup Fearnley Museet, presenterte nettstedet Ukaf.no. - en ny plattform for kunstinteressert ungdom. UKAF står for: Ung Kunstarena Astrup Fearnley. Gjennom UKAF kan man møte kunstnere, få kjennskap til forskjellige aspekter ved kunstverdenen, og få mulighet til å tenke og reflektere rundt kunst. På ukaf.no kan man opprette en egen profil og publisere saker, man kan også dele, diskutere og kommentere temaer.

Klesdesigneren Julie Skarland er utdannet blant annet fra kjole- og draktlinjen på Brundalen vgs. Hun dro motvillig til Paris men ble der i 18 år og hadde egen butikk. Hun viste eksempler på hvordan hun jobber med den kreative prosessen. I sine kolleksjoner bruker hun ofte rustikke materialer og tar gamle ting som hun setter sammen på nye måter. Etter 18 år i Paris våknet hun opp med overbevisningen om at hun måtte dra til India. -Alle er kreative i India, sa Julie Skarland. Å være rasjonell er nærmest et skjellsord.

Thurid Vold, høgskolelektor ved avdeling for estetiske fag på Høgskolen i Oslo,

stilte spørsmålet: Hvorfor er det viktig at dagens ungdom kjenner til antikken? Hun viste eksempler på hvordan romerne var nyskapende. I møtet mellom det kunstneriske greske og den romerske identitet, ble det skapt noe nytt, som la grunnlaget for vår kultur og for det som ennå omgir oss i gamle og nye utforminger. Bevisstheten om det som skjedde den gang, lar seg overføre i nye sammenhenger enten man skal utdanne seg innen det estetiske feltet eller velger helt andre utdanningsveier.

Siri Legernes, administrerende direktør i LINK arkitektur AS, startet innlegget sitt med det gamle ordtaket: "Den som reiser har noe å fortelle". I foredraget la hun fram suksessprosjektet *Nasjonale Turistveger*. Norge er som skapt for turistattraksjonen *Nasjonale turistveger*. Naturen er unik med et vegnett på kryss og tvers til de mest fjerne strøk. Veger som tar den reisende langt ut, høyt opp eller langt inn. Og alle steder bor det folk. Spektakulære, arkitekttegnede rasteplasser langs vegen er turistattraksjonens særpreget. Prosjektet møtte motforestillinger og måtte stadig kjempe for estetikkens betydning i innledningsfasen. Ettersom flere priser ble tildelt og prosjektet fikk stor medieoppmerksomhet, ville stadig flere være med. Bildene som Siri Legernes presenterte fra turistvegene, viste hvordan arkitekter, ingeniører, kunstnere og lokale krefter har vist omtanke for stedenes særpreget og har valgt utførelser i detaljer og materialer som bidrar til kunstopplevelser langs vegen.

"Arkitektur og design for et bedre samfunn" var tittelen på foredraget til direktøren i Norsk Form, Andreas Vaa Bermann. Norsk Form arbeider aktivt for å bedre menneskers livskvalitet og hverdag gjennom design og arkitektur. Det oppnår de ved å starte opp og delta i prosjekter innen design og arkitektur og gjennom undervisning, arrangementer, konkurranser og utstillinger. Design er et viktig verktøy for samfunnsutvikling. Derfor satser Norsk Form på brukerorienterte designprosesser til beste for fellesskapet.

John Arve Eide, rektor ved Jessheim videregående skole avsluttet foredragene på konferansen med det viktige innlegget om

Forsker og skribent
Erling Dokk Holm.

Brit Iren Hetland
Haavik, Vågen vgs.

Andreas Vaa Bermann,
direktør i Norsk Form.

Hanne Beate Ueland,
kurator ved Astrup
Fearnley Museet.

Julie Skarland, klesdesigner.

John Arve Eide, rektor
ved Jessheim vgs.

Siri Legernes, administrerende direktør i LINK arkitektur AS og Thurid Vold, høgskolelektor, Høgskolen i Oslo, avd. for estetiske fag.

Deltakere på konferansen studerer klesdesign av Julie Skarland.

Over to hundre deltakere fra hele landet lytter til Brit Iren Hetland Haavik i Lærenes hus.

skolelederes ansvar for at Studiespesialisering med formgivingsfag opprettholdes som studietilbud. Med praktiske eksempler og bilder viste han hvordan ledelsen ved Jessheim vgs legger arbeidsforholdene til rette for elever og for lærere. Når det gjelder de estetiske fagenes plass i skolen, er det ikke tvil om at skoleledelsen har et viktig ansvar. - Når læreren smiler *før* møtet med elevene, og smiler *etter* møtet med elevene, da har vi en god skole, sa rektor John Arve Eide. Mer om Jessheim vgs og om hvordan arbeidet foregår, kan leses i FORM nr 1 - 2011.

En god skole gir gode vilkår for ildsjeler og lærere som ønsker å fremme formgivingsfag. Siste post på programmet var utdeling av Ildsjelprisen.

Ildsjelprisen for Formgivingsfag 2011

Kunst og design i skolen og Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen ønsker å trekke frem og synliggjøre ildsjeler for formgivingsfaget i den videregående

opplæringen. Ildsjelprisen gis til en person eller et miljø som aktivt har fremmet formgivingsfag i den videregående opplæringen.

I år kom juryen frem til at prisen skulle gis til et miljø som har arbeidet for å synliggjøre formgivingsfag på flere arenaer. Etter omfattende søk og gjennomgang av tilgjengelig informasjon kom juryen frem til 8 kandidater som i løpet av 2010 har markert seg, skolen sin og faget sitt. Disse kandidatene var: Rosenvilde vgs, Bleiker vgs, Sandefjord vgs, Jessheim vgs, Mo og Jølster vgs, Polarsirkelen vgs og Glemmen vgs.

Ellen Sæthre-McGuirk, senter- og forskningsleder ved Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen, delte ut prisen med følgende begrunnelse: Årets ildsjeler har gjennom solid arbeid og engasjement fremmet programområdet Formgivingsfag. Ildsjelene har tatt initiativ til å dele og formidle kunnskap i fylket blant an-

net gjennom utsmykninger og utstillinger. Ved å etablere nettverk har de aktivt bidratt til å øke interessen for å søke formgivingsfag i den videregående opplæringen. De har etablert samarbeidsprosjekt med andre videregående skoler, og de har hatt flere kurs for lærere i grunnskolen.

Ildsjelene har vært involvert i internasjonalt skolesamarbeid i mange år. Skolen driver blant annet et skolesamarbeidsprosjekt med 4 EU-land. Kompetansemål i fagene "Visuelle kunstfag" og "Design og arkitektur" legges inn i prosjektet.

Årets ildsjeler har arbeidet målrettet med å synliggjøre programområdet Formgivingsfag. Ildsjelene legger vekt på å utvikle elevenes faglige kompetanse og ser viktigheten av å utdanne løsningsorienterte ungdommer for det fremtidige arbeidsliv.

Årets ildsjelpris går til det formgivingsfaglige miljøet ved Polarsirkelen videregående skole.

Ildsjelprisen for Formgivingsfag 2011 overrekkes av Ellen Sæthre-McGuirk, senterleder ved Nasjonalt senter for Kunst og kultur i opplæringen til lærerne Anne Lindal Schanche, Kenny Anne Jacobsen, Trine Lise Bang og Mari Nordsteien fra Polarsirkelen videregående skole.